

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 252.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323881066320.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

En nye aandelig Sang, hvori indføres Forsonerens Jesu Christi kierlige Advarsel til dem som fristes af de onde og ulyksalige Tanker at ville forkorte deres eget Liv

Trykt efter SS bd. 3, s. 222-28, hvis tekstgrundlag er originaltrykket 1779. Blev trykt som gadevise med denne anmærkning af Ewald: »Da Selvmord syntes at blive almindeligt endog hos den ringeste Almue; søgte jeg at indrette denne Sang, og selv dens Titel, efter de Enfoldiges Indsigt og Kiøbelyst.«

83

aandelig Sang: religiøs sang. - *flyer*: flygter fra. - *din troefaste Ven*: dvs. 253 Kristus. - *paa Mørkets Bred*: på grænsen til døden. - *Veemod(s)*: her: fortvivlelse. - *Gethsemane*: if. Matt. 26,36 og Mark. 14,32 navnet på den have på eller ved Oliebjerget, som Jesus gik ud i sammen med sine disciple efter deres sidste påskemåltid; her bad Jesus til Gud, og her blev han forrådt af Judas og pågrebet af ypperstepræstens folk. - *Skreg angstfuld (...) vil jeg udtømme*: jf. Matt. 26,37-44 (1740-oversættelse, se n.t.s. 10). - *Kalk*: bæger. - *Harm*: vrede. - *Agt*: opmærksomhed. - *Mærk paa*: lyt til. - *jeg var herlig, før du var*: jf. Joh. 1,1-3 og 17,5. - (*før du*) *var*: var til. - *Som Englene tilbede*: allusion til Matt. 4,11.

84

aftoed (...) Blod: jf. I. Joh. 1,7 og Ab. 1,5; også Jer. 4,14 (1740-oversættelse); *afto(ed)*: aftørre, fjerne, - *fornamst dit Hierte*: mærkede dit hjerte slå. - *arme*: elendige. - *til Satans Arm*: hentyder til kirkens forkyndelse af, at selvmordere var hjemfaldne til helvedesstraf - *min Røst*: allusion til Joh. 10,1-6 og 16,25-28. - *Hvad eller*: spørgende i betydningen: eller. - *At du*: siden du. - *Jeg bygte Verdner*: If. Joh. 1,3 blev alt til ved Guds ord, Kristus. - *før min Aand (...) af Støvet*: If. 1. Mos. 2,7 formede Gud mennesket af støv og blæste livsånde i dets næsebor, så det blev en levende sjæl. - *Alt staaer (...) ved min Røst*: Gud skaber og opretholder alt ved sit ord. - *Mit Vink betegner Stierners Vei*: formentlig allusion til Job 9,7-9. - *Ormens Gang*: måske om ormens (el. slangens) underjordiske bolig. - *din Siæl indsvøbt i Leer*: If. Es. 64,7 er mennesker ler, formet af Gud, jf. også 1. Mos. 2,7, Job 10,9 og 2. Kor. 4,7. - *Det Dybe, og det Høie*: allusion til Rom. 8,39.

85

Agt: opmærksomhed eller agtelse. - *denne Jord (...) fortære*: allusion til Sef. 1,18 og 3,8; jf. også 2. Pet. 3,10. - *sig*: sig selv. - *Mon han (...) sit Bud*: Mon han kundgjorde sit bud for den forkrænkelige del af mennesket (dvs. legemet, modsat sjælen)? - *Ormen*: nedsættende om mennesket; i kristen metaforik også om slangen i syndefaldsberetningen, 1. Mos. 3. - *svimle*: blive svimmel; vakle. - *Qvæl*: kvæl, stands. - *Det Aandedræt (...) begavet*: allusion til 1. Mos. 2,7, jf. n.t.s. 84: *før min Aand (...) af Støvet*. - *Afgrunden(s)*: dødsriget; helvede; jf. Ab. 9,1-11. - *trodsende Rebel (...) Overtræder*: hentyder til, at Adam og Eva trodsede Guds forbud og spiste af kundskabens træ, jf. 1. Mos. 3. - *Forbund(s)*: pagt. - *Drift*: tilskyndelse. - *Min svage Vandrer*: mennesket. - *min Vei (...) er snever*: allusion til Matt. 7,14.

86

Tilsynde: opnå ved synd. - *tiltrodse*: opnå ved trods, stædighed. - *Almagt*: Gud. - *Luune*: sindsstemning, humør. - *Aaget, som du bærer254paa (...) din Byrde lettes*: allusion til Matt. 11,29-30. - *tifold*: ti gange. - *Ustadighed*: forgængelighed; måske: vankelmodighed. - *Fornummet*: fornemmet. - *At nu dit Haab*: siden dit håb nu. - *jeg (...) vil*: jeg vil have. - *Hvi flyer (...) troefaste Hyrde*: jf. Joh. 10,11; 1. Pet. 2,25.

87

kildre(s): føle velbehag. - *Paatryglet*: påtrængt, pånødet. - *Lise*: ro, lindring. - *Blev (...) dit Uhæld got*: blev din pinefulde sindstilstand og vanskæbne god, til at bære. - *paakald mig i din Nød*: jf. Sl. 50,15. - *frelses, om du troede*: jf. fx Luk. 17,19 og Rom. 10,9. - *den Algode*: Gud. - *paa Nattens Bredde*: på dødens rand; jf. str. 1: *Mørkets Bred*. - *Værskyld* el. *værdskyld*: om Kristi forsoningsdød og den nåde, de troende gennem den har del i.

88

Havets Bølger (...) Gift (...) Tanker: dvs. man kan ikke ved at drukne sig, med gift eller dolk dræbe sin sjæl, som er hjemfalden til dommerens vrede. - *Præg af Gud*: hentydning til sjælens guddommelige beskaffenhed. - *Støv hvorpaa det anker*: formentlig legemet, som mennesket beklager sig over som sjælens onde fængsel. - *vil du skiule dig*: jf. Sl. 139,7-8. - *ham, hvis Vrede (...) paa Jorden*: Gud. - *Lynilds tunge Skye (...) Dømmes Torden*: måske Sir. 43,15. - *Morgenrødens Vinger*: jf. Sl. 139,9. - *lil*: hast, travlhed. -

Blodhævneren: Gud; jf. 1. Mos. 9,5 og Matt. 23,34-36. - *Orm*: betegnelse for mennesket, jf. Sl. 22,7. - *Min Friestads Hegn*: måske om kirken, som er omhegnet af Guds fred; evt. om Edens Have, som Adam og Eva blev jaget ud af efter syndefaldet. *Friestad(s)*: fristed. - *Morder-Engelen(s)*: dødsenglen. Det er en alm. forestilling, at det var en dødsengel, der som den tiende plage gik gennem Ægypten og dræbte alle førstefødte, jf. 2. Mos. 11 og 12, især 12,23. Jf. også 1. Krøn. 21,15-27. - *Dynd*: åndelig urenhed, slethed. - *slynge dig (...) i Afgrunden*: jf. Es. 14,15 og 2. Pet. 2,4.

89

Den Orm, som evig nager: jf. Es. 66,24 og Mark. 9,48. - *lyder du*: hvis du adlyder. - *uafseelig*: endeløs.